

Dosarul nr. 3ra-1076/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Grigorii Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Leonid Cușnir împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea stabilirii și calculării pensiei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 2 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 1 iulie 2020, Leonid Cușnir a depus acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea stabilirii și calculării pensiei, cu achitarea sumei pensiei restante din 27 martie 2020 conform certificatului nr. 34/20-3577 din 14 aprilie 2020 eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a invocat că a activat în organele afacerilor interne cu întreruperi de la 08 mai 1996 până la 02 martie 2007 și de la 31 iulie 2009 până la 27 martie 2020, activând în perioada 07 septembrie 2018 – 27 martie 2020 în Batalionul Serviciului de Escortă și Pază a DP Chișinău, acumulând vechimea în muncă de 24 ani 06 luni necesară pentru ieșirea la pensie.

Astfel, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurării Sociale Botanica cu cerere privind stabilirea pensiei, iar la 19 mai 2020 a primit refuz prin decizia 94/2020/45019, motiv pentru care s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, cerere ce a fost respinsă la 17 iulie 2020 prin răspunsul nr. C-1120/20.

Reiterează că, conform normelor conținute în art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/23.06.93, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din

trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În drept, a invocat Legea nr. 1544/23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, Hotărârea nr. 19 din 19 iulie 2016 a Curții Constituționale, jurisprudența Curții Europene în materia aplicării art. 1 din Protocolul nr. 1, conform căreia dreptul la prestații sociale se asimilează unui drept de proprietate.

A solicitat declararea ca fiind ilegal a răspunsului nr.C-1120/20 din 17 iunie 2020 al Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul recalculării pensiei reclamantului, declararea drept ilegală a deciziei nr. 94/2020 /45019 din 19 mai 2020 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea și calcularea cuantumului pensiei a lui Leonid Cușnir, cu achitarea pensiei neachitate, începând cu 27 martie 2020, luându-se în considerare certificatul nr. 34/20-3577 din 14 aprilie 2020 eliberat de către Direcția de Poliție Chișinău, precum și restituirea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea s-a admis integral.

La 10 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, iar la 12 ianuarie 2021 apel motivat împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 2 iunie 2021 Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 2 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile prevederile art. 1 alin. (1), art. 2 alin.(1), art. 13 lit. a), art.14 lit. a), art. 18 alin.(1) lit. c), art. 48, art. 49 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, pct. 7 lit. b), pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Reieșind din prevederile normelor citate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că subdiviziunile în care a activat Leonid Cușnir sînt entități destinate pentru deținerea persoanelor, care cad sub incidența reglementărilor din pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție. Acesta și-a exercitat serviciul nemijlocit în Batalionul Special de Escoră și Pază al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, ceea ce a servit drept temei pentru emiterea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 ”Cu

privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, luându-se în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, cu acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului care a conchis privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite pensia lui Leonid Cușnir, ținând cont de certificatul nr. 34/20-3577 din 14 aprilie 2020 eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, care denotă întrunirea condițiilor pentru a beneficia de pensia pentru vechimea de muncă, avînd la data de 27 martie 2020 o vechime de muncă de 24 ani 06 luni și 18 zile.

La 12 octombrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs motivat împotriva deciziei din 2 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului, a invocat faptul că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Prin urmare, consideră recurenta că Ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar” depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Or, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul nr.96 din 20 martie 2018 al Ministerului Afacerilor Interne privind perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Astfel, analizând prevederile legale menționate, se poate deduce că activitatea intimatului din perioada enumerată nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Pentru aceste motive, solicită recurenta casarea integrală a deciziei recurate și emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 2 iunie 2021, fiind notificată recurentei pe 24 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 106). Astfel, recursul depus la 12 octombrie 2021 este în termen.

La 18 octombrie 2021, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Astfel, la 1 noiembrie 2021, reprezentantul intimatului a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând declararea inadmisibilității recursului.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu